

לשנת החמשים של ועד הלשון העברית

ולכרך העשירי של „לשונו“

בשנה זו תמלאנה חמשים שנה מאז הונח יסוד לוועד הלשון העברית, מיום בו הכירו אליעזר בן-יהודה ז"ל וחבריו בצורך קיומו של ועד אחראי, שמתפקידו לכוון את דרך לשוננו הישנה שקמה לתחיה, ולהכשירה לצרכי החיים החדשים בארצנו. במשך יובל השנים שאף ועד הלשון למלא תפקיד אחראי וחשוב זה, לאסוף את בטווי לשוננו הטמונים והמפוזרים במקורותיה הספרותיים, להרחיב את אוצר מליה ואת דרכי הבעתה בהתאמה לצרכי החיים המעשיים בארץ, לצרכי כל ענפי המדע וכל מפעלי המלאכה והתעשייה שנוצרו בה, וביחד עם זה שקד על טהרת הלשון, על קשריה העקריים אל לשון העבר, שפת הכתבים הקדושים אשר מתוכם קמה לשוננו לתחיה, כתבים אלו אשר בהם זכותנו על הארץ, ובהם תעודתנו כעם בעל תרבות עתיקה ועשירה.

מתוך שתוף פעולה עם מוסדותינו הלאומיים, עם המורים, אנשי המקצוע ועם צבא העובדים בעיר ובכפר סייע ועד הלשון העברית להשלטת לשוננו בבית הספר העממי, התיכון והגבוה, ובכל ענפי המשק הצבורי והפרטי. הוא מילא שליחות תרבותית ומדינית כאחת, וחלק חשוב לו באותו כבוש יסודי של תחיתנו אשר כל צר ואויב לא יוכל לנגוע בו: בתחית לשוננו. כבוש זה הפך את האומה הפזורה והמפולגת לשבעים לשון, לעם בעל לשון אחת. המביעה כיום את כל צרכי נפשנו כבני אדם וכיהודים. ועם התגברות העלייה גברה גם העבודה המוטלת על הוועד, ועם פעולתו הולכות ומתרבות אף הדרישות שהצבור וגם הלשון המתפתחת עצמה דורשים ממנו; כי ענפי חיים נוספים תובעים את ספוקם מן הלשון, ונסיון החיים מורה גם על צרכיה הפנימיים של לשון זו, שנתחדשה מתוך

הספרות והטעונה שכלול ושפור רב עד כי תסוגל לחיים מלאים בדבור. כמכשיר לעבודתו הרחבה הזאת יצר לו ועד הלשון, בעזרת אמוני הלשון בארץ ובחו"ל ובסיוע מוסדותינו הלאומיים, את הרבעון „לשוננו“ אשר את כרכו העשירי אנו פותחים בחוברת זו.

בשנת יובל כפולה זו היה ראוי לקרוא לחג לאומי בכל שדרות הצבור, כסמל לגאולת העם מאלמות לשון, וכחג האחד והלכוד של נפש האומה. אמנם לא עת חגיגות היום, אבל עת היא להגביר את פעולתנו ועת לקרוא לכל חובבי הלשון לחזק את ידי הועד בעבודתו לתחיתה המלאה של לשוננו, לשכלולה ולשפורה ברוחה המקורית.

על כן החליטה האספה הכללית של ועד הלשון העברית שהתקיימה בתל-אביב בבית ביאליק ב' אדר ש. ז. להוציא ספר-יובל שיסכם את פעולת הועד במשך חמשים שנה (תרמ"ט – תרצ"ט) ולהכריז על מפעל המלון האקדמי של הלשון העברית כעל תפקידו המרכזי של הועד בתקופת עבודתו הקרובה. נבחרה ועדה מיוחדת שהוטל עליה לדון על פרטי תכנית המפעל ולהתחיל בהכנות הדרושות להגשמתו.

ועד הלשון מקוה, כי לקול קריאתו יענו שוחרי הלשון העברית באשר הם שם, ויתעוררו לתמוך במפעל יסודי זה, שלשם בצועו יתלכדו טובי המומחים של האומה.

ירושלים, אדר תרצ"ט.

ועד הלשון העברית ומערכת „לשוננו“